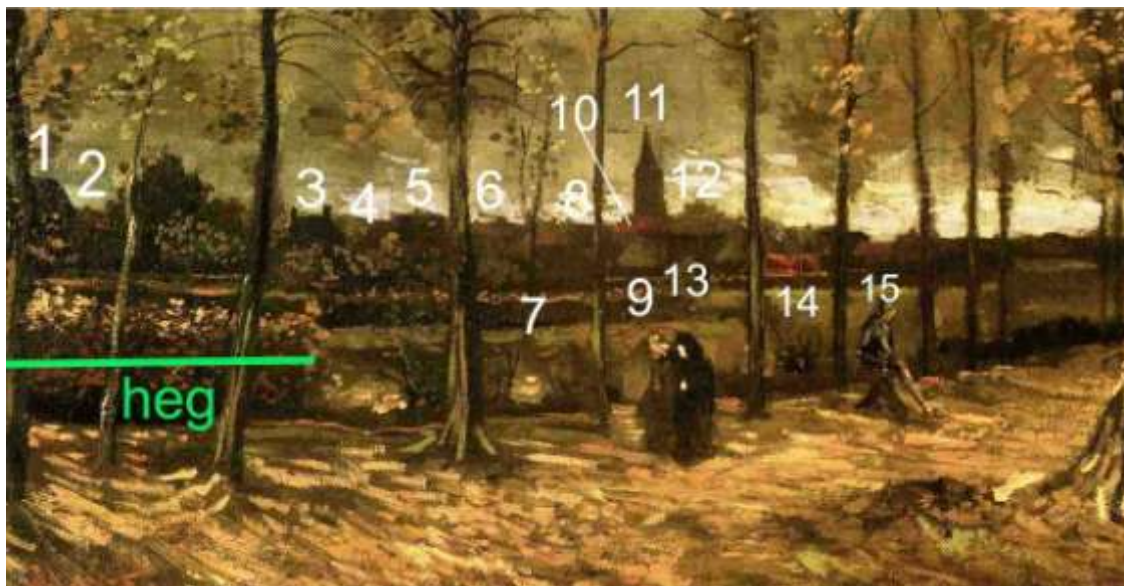

Locatie van Vincents 'Laan met populieren bij Nuenen'

In het decembernummer van het Nuenense heemkundetijdschrift De Drijehornickels heeft Louis Bressers uitgebreid aandacht besteed aan de locatie van Van Goghs 'Laan met populieren bij Nuenen'. Ook het Eindhovens Dagblad berichtte er uitvoerig over. Speciaal voor de Nieuwsbrief van het Vincentre geeft de schrijver een verkorte versie van zijn artikel.

Lange tijd werd aangenomen dat de *Laan met populieren* een blik op Nuenen gaf vanuit de Weverstraat, anders luidende meningen hierover zijn nooit op schrift gesteld.

Uitgangspunt voor deze opvatting was het opvallende zwarte dak met twee schoorstenen links op het schilderij: dit moest wel de domineeswoning op de Berg zijn, dat was immers het enig bekende huis met een schilddak. De grote boompartij links daarvan zou dan de lindeboom zijn, de kerktoeren sprak voor zich en de overige daken zouden vooral op het conto van de fantasie van de schilder komen.

Een nadere beschouwing roept meteen veel vragen op. Als de schilder in de Weverstraat stond, waar is dan de dakkapel van de pastorie? Waarom staat Nune Ville er niet op? Waarom staat het gemeentehuis (nu Vincentre) er niet op? Wat is dat grote zwarte dak(?) tegen de linkerrand van het schilderij?

De verhouding tussen de afstanden van de lindeboom tot de pastorie enerzijds en de pastorie tot de kerk anderzijds klopt niet, de laatste afstand zou veel groter moeten zijn. De richting van de weg op de voorgrond komt niet overeen met de Weverstraat en als laatste: gezien vanuit de Weverstraat staat het schip van de kerk links van de toren.

De "bewijzen" voor de locatie

Kees Verkooijen was in 1998 de eerste die een nieuw standpunt voorstelde en wel ergens in de buurt van de kruising Parkstraat-Voirt/Lindenlaan. Maar ook hij zag de lindeboom en de pastorie nog afgebeeld. Dat kan echter niet; de afstand is te groot (700m) en gezien vanuit het zuiden staat de pastorie achter Nune Ville en zou dus helemaal onzichtbaar zijn en de lindeboom zou rechts van het zwarte dak moeten staan. Dat kan dus niet. Maar de aangewezen plaats klopte wel en blijkt tot op de meter te bepalen. En "de pastorie" blijkt de toenmalige lagere school aan het Park te zijn, nu kapper Harry Goede en kunsthandel Dumay.

Als we nu de kadasterkaart van 1883 naast het schilderij leggen, kunnen we vrijwel elk huis (dak) op het schilderij aanwijzen op de kaart.

Van links naar rechts gaat dat als volgt:

- 1)** Parkstraat 25, gebouwd in 1885, gesloopt in 1990.
- 2)** Een rood dak met schoorsteen. Parkstraat 14, gebouwd in 1867. Later de kolenhandel van Dirk Paans, afgebroken bij de bouw van het Parkhof. De hoge boom/bomen. Achter Parkstraat 25 was in 1832 een perceel met "opgaand geboomte". Daar kunnen er 50 jaar later nog wel enkele van overgebleven zijn. Ook nu staat er nog een grote beuk achter Parkstraat 25.
- 3)** Zoals gezegd: de toenmalige school, nu Park 73-75. En hier duikt een probleem op. De school heeft hier twee schoorstenen en twee klassen. De grootte op de kadasterkaart komt daar precies mee overeen. Later is er aan de westkant een lokaal aangebouwd en in 1888 is daarvan een nieuwe kadastertekening (hulpkaart) gemaakt. Omdat het Kadasterdienstjaar altijd zo'n twee jaar achterloopt op het kalenderjaar, concludeerde ik dat de aanbouw in 1886 plaats gehad moest hebben. Maar Ton de Brouwer wees me op het Gemeentelijk jaarverslag van 1883 waarin staat: "*De vernieuwing en vergroting van de school in het dorp Nuenen, in het laatst van 1882 aanbesteed en aangevangen, werd in den loop van 1883 voltooid en opgeleverd en in gebruik genomen...*" Het onopgeloste probleem is hier dus: waarom geeft Van Gogh hier de "korte" school met maar twee schoorstenen?
- 4)** Hier stonden tot voor kort twee lagere huizen, niet zichtbaar op het schilderij. Zij zijn gesloopt voor de huidige Auberge Vincent
- 5)** Park 65. Het woonhuis van bierbrouwer Johannes van Coll, in 1913 afgebroken en herbouwd door zijn schoonzoon Janus Prinsen.
- 6)** Park 63, de brouwerij van Van Coll, later Prinsen, ook herbouwd in 1913
- 7)** De nog bestaande uitbouw van Park 61
- 8)** Park 61, de herberg van Jacobus Linders, nu café Goesting
- 9)** Park 59, dit werd in 1877 gebouwd/herbouwd door Willem Linders
- 10)** Park 55, de oude RK pastorie, afgebroken in 1910
- 11)** De kerktoren. Op de lijn ST liggen dus nr 9, daarboven 10, het dak van de pastorie en daarbovenuit de toren
- 12)** Het schip van de kerk gaat schuil achter een wel zeer hoge boom, op de *Schets van de Laan met populieren* JH 960 is het schip wel duidelijk te zien
- 13)** Kerkstraat 2-4-6, herbouwd in 1873, staat precies voor het schip van de kerk
- 14)** Bijgebouwen bij Kerkstraat 2-4-6
- 15)** Boerderij, bewoond door Jan Slegers. In 1920 gesloopt voor de bouw van de Aloysiuschool.
- 16)** Boerderij, gesloopt in 1910 om plaats te maken voor het Patronaatsgebouw op vrijwel dezelfde plaats. Deze boerderij is niet zichtbaar op het schilderij.

Waar stond Van Gogh precies?

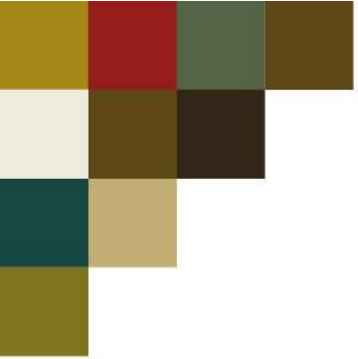
In 1880 bouwde burgemeester Van Hombergh een huis voor zichzelf op de hoek van de huidige Parkstaat-Lindenlaan. Dat huis staat er nog, Parkstraat 39. Om zijn perceel plantte hij een heg en deze staat er ook nog, nu drie meter hoog. Op het schilderij staat ook een deel van de nog jonge, vijf jaar eerder geplante, heg: links zien we de rechterhoek daarvan. Ook op de *Schets* is zij duidelijk aanwezig. Vanuit het perspectief van de schilder loopt zijn zichtlijn precies over deze hoek en 3, de school. Dit is lijn SA. Hij stond dus aan de overzijde van de weg en daar is nu het tuinpadje van Lindenlaan 2.

Afgezien van het probleem met de twee schoorstenen, meen ik overtuigend aangetoond te hebben dat *De populierenlaan* geschilderd is vanaf de aangegeven plek in de Lindenlaan.

Een nieuw probleem dient zich nu aan: Moet het schilderij nu herdoopt worden tot *De Lindenlaan in Nuenen* of moet de Lindenlaan nu *Populierenlaan* gaan heten? Of wordt het de *Populierenlindenlaan*?

Louis Bressers - Heemkunde De Drijehornickels

Vincentre

